

TOMAS DÖMSTEDT

Tove Jansson – Ett liv

ORDLISTA

skulptör (sida 6, rad 3) en person som gör skulpturer och statyer

upptåg (sida 19, rad 3) roliga påhitt

dominant (sida 19, rad 4) att bestämma över, styra och kontrollera andra

chefredaktör (sida 41, rad 1) chef på en tidning

hedersdoktor (sida 50, rad 14) en titel som en viktig person kan få av ett universitet

Finns det andra ord som är nya för dig? Skriv dem, slå upp dem och skriv förklaringar.

Arbeta med ordlistan

1. Gå tillbaka i boken och leta upp de meningar där orden står.
2. Läs också de ord och förklaringar som finns i bokens ordlistor.
3. Skriv egna meningar med tio av de ord som finns i ordlistorna här och i boken.

GRAMMATIK

Verb

Verb är ord som beskriver vad som händer eller vad någon gör. Verb böjs efter tempus (tid), till exempel presens (nutid) och preteritum (dåtid).

Exempel: springer (presens), sprang (preteritum)

1. Stryk under verben i meningarna nedan. I vissa meningar finns det fler än ett verb.
  - Tove tyckte mycket om sin mamma.
  - Tove var väldigt kreativ redan som barn.
  - Hon reste ensam till Stockholm.
  - Hon gillade äventyr och sökte gärna spänning.
  - Hennes måleri förändrades.
  - Världens enda muminmuseum finns i Tammerfors.
  - Tove fick massor av frågor.
  - De reste jorden runt på åtta månader.
2. Verben i meningarna är skrivna i preteritum (dåtid). Skriv om dem i presens (nutid).

Exempel: Även Tuulikki **var** konstnär. – Även Tuulikki **är** konstnär.

Adjektiv

Adjektiv är ord som beskriver människor, djur och saker, till exempel "liten", "glad" och "lång". Färger är också adjektiv.

1. Stryk under adjektiven i följande meningar. I vissa meningar finns det fler än ett adjektiv.
  - Hon hade en stark vilja.
  - Den trygga familjen finns alltid.
  - Kanske var det ett sätt att fly från den dystra verkligheten.
  - Tofslan är liten och nyfiken.
  - De byggde en ny stuga.
  - Hon ville inte bli en dålig mamma.
  - Atos var ful och glad.
  - Tuulikki var Toves stora kärlek.
2. Vilka adjektiv används i boken för att beskriva Tove Jansson? Skriv fem adjektiv som beskriver henne.
3. Välj en av figurerna i böckerna om Mumindalen och skriv fem adjektiv som beskriver hen.

LÄSFÖRSTÅELSE

Mer än mumin

Var och när föddes Tove Jansson?

När dog hon?

Vad var hon känd som innan hon skapade mumintrollen?

Familjen

Vad hette Tove Janssons föräldrar?

Vad jobbade de med?

Var träffades de?

Hur många syskon hade Tove Jansson?

Vad ville Tove Jansson ha för yrke?

Barndomen

Vad tyckte Tove Jansson om att göra som barn?

Vad tyckte hon inte om?

Vad heter ön som blev förebild för Mumindalen?

Tidig debut

Hur gammal var Tove Jansson när hennes bilder trycktes i tidningen för första gången?

Varför var det viktigt för henne att tjäna pengar?

Vad hette hennes första bok?

Vad tyckte hon om den när den publicerades?

Vilket författarnamn valde hon?

Efter vem?

Utbildning

Vilken utbildning gick Tove Jansson?

Var bodde hon?

Varför betalade hennes morbror för utbildningen?

Vad gjorde Tove Jansson när hon kom tillbaka till Helsingfors?

Varför avslutade hon sin utbildning?

Resor

Hur fick Tove Jansson pengar till sina resor?

Vart reste hon?

Krigen

Vilket krig deltog Tove Janssons pappa i?

Hur påverkade det Tove Jansson?

Vilka olika känslor hade Tove Jansson för sin pappa?

Hur skilde sig deras åsikter åt?

Politiska bilder

Vilken tidning arbetade Tove Jansson och hennes mamma för?

Vilken sorts bilder gjorde Tove Jansson?

Varför vågade tidningen inte alltid publicera hennes bilder?

Vad hade Tove Jansson för åsikter om krig?

Ateljén

Hur såg Tove Janssons ateljé ut?

Vad har hänt med den idag?

Var finns världens enda muminmuseum?

Mumintrollen föds

När fick Tove Jansson idén till mumintrollen?

Hur såg de ut först?

Vad hette den första boken?

Vem kom på namnet "mumintroll"?

Vilken bok om mumintrollen blev Tove Janssons genombrott?

Mumintrollens värld

Hur fick Tove Jansson idéer till mumintrollens äventyr?

Vilka av karaktärerna är inspirerade av verkliga människor?

Serietecknare

När kom mumin ut som tecknad serie?

I vilket land?

Vem tog över som tecknare efter Tove Jansson?

Vilka har rättigheterna till teckningarna nu?

Kärleken

Varför ville Tove Jansson inte ha barn?

Hur tänkte Tove Jansson kring sin kärlek till både män och kvinnor?

Varför kunde Tove och Viveca inte vara tillsammans?

Tuulikki

Vem var Tove Janssons stora kärlek?

Vad tyckte de om att göra tillsammans?

Efter mumin

Vad gjorde Tove Jansson när hon slutat teckna mumin?

Vad hette den sista boken om muminrollen?

Vad skrev hon om därefter?

Ge exempel på två priser som Tove Jansson fick.

Öarna

Vilka två öar hade Tove Jansson stugor på?

Varför var det svårt för henne att få vara ensam där?

Den sista tiden

Vad var de två viktigaste sakerna i livet, enligt Tove Jansson?

SKRIVA

Sammanfatta

Gör en sammanfattning av boken genom att skriva 1–2 meningar om varje kapitel.

1. Mer än mumin
2. Familjen
3. Barndomen
4. Tidig debut
5. Utbildning
6. Resor
7. Krigen
8. Politiska bilder
9. Ateljén
10. Mumintrollen föds
11. Mumintrollens värld
12. Serietecknare
13. Kärleken
14. Tuulikki
15. Efter mumin
16. Öarna
17. Den sista tiden

Beskriv en bild

1. Välj en bild från boken.
2. Motivera (berätta varför) du valde den.
3. Skriv vad du ser på bilden.
4. Beskriv de känslor du får när tittar på bilden.

Skriv om en förändring

Hur förändrades Tove Janssons liv från barndomen tills hon blev vuxen?
Vilka händelser var betydelsefulla?

Använd följande mall som stöd för att beskriva förändringen.

- Först ...
- Sedan ...
- Därefter ...
- En stor förändring var när ...
- En annan förändring var ...
- Den största skillnaden mellan Tove Janssons tidigare och senare liv var ...

Ställ frågor

Om du fick träffa Tove Jansson, vilka fem frågor skulle du ställa till henne och varför?

Ett viktigt årtal

På s. 56 finns en lista med viktiga årtal i Tove Janssons liv.

1. Välj ett årtal och beskriv vad som händer Tove Jansson under det året.
2. Sök sedan information om andra saker som händer just det året.
3. Skriv en text med rubriken: Året är (årtal).

Händelse och tanke

1. Välj två betydelsefulla händelser ur boken.
2. Berätta vad som händer, vilka som är med och varför du anser att de är viktiga.

Använd punkterna nedan som stöd.

1.
  - Den första händelsen jag har valt är ...
  - Jag valde den eftersom ...
  - Det som händer är ...
  - De som är med är ...
  - Det är en viktig händelse för att ...
  - Den får mig att tänka på ...
2.
  - Den andra händelsen jag har valt är ...
  - Jag valde den eftersom ...
  - Det som händer är ...
  - De som är med är ...
  - Det är en viktig händelse för att ...
  - Den får mig att tänka på ...

Min framtid

Tove Jansson ville bli konstnär. Det var hennes dröm. Vad är din dröm? Skriv en text där du beskriver något du verkligen vill göra i framtiden.

Du kan använda följande fraser som stöd:

- I framtiden vill jag ...
- Det är viktigt för mig eftersom ...
- Ett första steg mot min dröm är att ...
- Därefter vill jag ...
- Jag hoppas ...